

Třetina lidí má během léta problém s teplotou ve svém bytě

2.9.2024 - | PROTEXT

V České republice pozorujeme stále rostoucí trend průměrné teploty vzduchu, od roku 1961 narostla již o 2,2 °C[1]. Zatímco v roce 2011 bylo v Česku 23 tropických dní[2], kdy teplota přesahovala 30 °C, v roce 2022 jich bylo již 45. Vysoké teploty přinášejí i zdravotní hrozbu, pokud si totiž lidé od veder nemohou odpočinout ani doma, zvyšuje se pravděpodobnost přetížení organismu. Kvůli vlnám veder v Evropě každoročně zemře 2 700 lidí[3].

Podle průzkumu, jež zpracoval analytický ústav STEM pro alianci Zateplujeme Česko, není více než třetina lidí (34 %) ve vlastnickém bydlení v letních měsících spokojena s teplotou ve vnitřních prostorách svého bytu či domu. Nejčastěji je trápí přílišné teplo (27 %). Pro 16 % dotazovaných navíc významnou část léta přesahuje teplota v jejich obydlí hranici únosnosti.

Klimatizace vs. zateplení, které opatření se vyplatí ekologicky i ekonomicky?

Podle průzkumu má 12 % dotazovaných doma klimatizaci a dalších 20 % o jejím pořízení uvažuje. Samotné pořízení klimatizace není ovšem samospasné. Z výzkumu vyplývá, že v létě je přílišné teplo i třetině respondentů, kteří klimatizaci doma mají. Důvodem může být například nevhodně zvolený výkon klimatizace nebo její nesprávné užívání, popř. neřešené stínění. Navíc, s přibývajícím počtem tropických dní se používání klimatizace značně prodrazí.

Jednou z možností ochrany proti horku, kterou si ovšem spousta lidí stále spojuje pouze s opatřením proti úniku tepla při nízkých teplotách, je zateplení neboli tepelná izolace domu. Zatímco klimatizace musí ochladit již přehřátý vzduch v místnosti, tepelná izolace funguje preventivně, jelikož zamezuje prostupu tepla zateplenými stěnami do domu. Zateplení tudíž v kombinaci s vhodným stíněním slouží nejen v zimě, ale i v létě. Na rozdíl od klimatizace je po pořízení již bez dalších provozních nákladů a není zátěží pro životní prostředí.

Zateplené stěny totiž slouží jako bariéra mezi vzduchem venku a uvnitř. V zimě brání únikům tepla ven, naopak v létě brání oteplování vzduchu uvnitř domu. Pro lepší pochopení si můžeme dům přestavit jako ledničku. Každá moderní lednička má tlusté stěny plné izolace, aby se do ní nedostal teplý vzduch z místnosti. Když zůstanou dveře ledničky pootevřené, musí jet lednička na plný výkon, přičemž spotřebuje mnohem více elektřiny. Nezateplený dům s klimatizací je tak obdobně nevhodný jako lednička s pootevřenými dveřmi.

„Provoz klimatizace v bytě vyjde na vyšší jednotky tisíc ročně, a navíc je potřeba počítat i se servisem. U zateplených domů s vyřešeným zastíněním oken většinou klimatizace pro příjemnou teplotu v interiéru ani není potřeba,“ říká Marcela Kubů, ředitelka Asociace výrobců minerální izolace, která je členem aliance Zateplujeme Česko.

Zateplení sice vyžaduje několikanásobně větší vstupní investici, její návratnost je ovšem aktuálně rekordně rychlá.

„Před 10 lety se návratnost investice do zateplení bez dotace pohybovala okolo 20 let, s dotací poté vycházela na necelých 15 let. Dnes se při využití dotace z programu Nová zelená úsporám investice běžně vrátí do 10 let, často i dříve. To je pětikrát kratší doba, než je běžná životnost opatření,“ uvádí

Pavel Zemene, předseda Sdružení EPS ČR, které je členem aliance Zateplujeme Česko.

Účinnost zateplení dokládají i data

Letní vedra trápí téměř dvakrát více obyvatele bytů nežli rodinných domů. „V rámci daného typu nemovitosti je nejvýznamnější rozdíl mezi zateplenými a nezateplenými panelovými bytovými domy. Zatímco v nezateplených panelových domech je příliš teplo téměř každému druhému, v zateplených si na horko stěžuje pouze jeden ze tří,“ **komentuje Jaromír Mazák, ředitel výzkumu agentury STEM.** Lidé v zateplených bytových domech jsou navíc většinou s vnitřní teplotou spokojeni jak v létě, tak v zimě.

Z průzkumu dále vyplývá, že rozdíl ve vnímání tepla v létě mezi byty v panelových a ostatních bytových domech není tolik patrný, protože se liší v míře zateplení fasády. V domě se zateplenými stěnami žije téměř 9 z 10 obyvatel panelových domů, zatímco mezi obyvateli ostatních bytových domů je to jen každý druhý.

Poznámka: Respondenti mohli také uvést, že neví, zda je jejich dům zateplen, ale tuto možnost zvolilo jen 4,5 % všech respondentů z bytových domů.

Bytové domy častěji prochází komplexní renovací, rodinné domy na to jdou postupně

„Ze zkušenosti víme, že když se bytové družstvo nebo SVJ rozhodne zateplovat stěny domu, většinou při tom také vymění okna a zateplí střechu,“ **uvádí Zemene.** Data z průzkumu tomu také nasvědčují. „Oproti tomu u rodinných domů vidíme takto komplexní opatření zřídka. Lidé většinou zateplují postupně nebo jen např. vymění okna, nikoliv realizují komplexní opatření,“ **doplňuje Zemene.**

Z průzkumu dále vyplývá, že podíl zateplených rodinných domů je významně menší, než je tomu u domů bytových. Pouze polovina lidí z rodinných domů žije v nemovitosti se zateplenými stěnami a v domech s komplexní renovací (zateplení stěn, střech i nová okna) jen necelá třetina. Mezi obyvateli bytových domů žijí skoro dvě třetiny v zateplených domech, což táhnou právě hlavně panelové domy. Výměnu oken za nová provedlo 80 % lidí jak v bytových, tak i v rodinných domech.

Jakou roli hrají okna a další faktory přehřívání

Přehřívání domu ovšem závisí i na dalších faktorech. „Například světlá barva fasády se rozehřívá méně než tmavá. Důležité je také myslet na to, jak dům „chránit“ před sluncem, které by jej jinak rozehřívalo. Z nezateplených stěn se během delšího období horkých letních dnů snadno stanou akumulární radiátory, které vyzařují teplo i v noci. Pomocí kvalitního zateplení stěn můžete jejich přehřívání zamezit. Potřebné je také uvědomit si, jak důležité je stínění oken, především těch na jižních, jihovýchodních a jihozápadních fasádách. Zateplení domu se dnes dle potřeby navrhuje a realizuje rovnou se systémovým doplněním vnějšími žaluziemi či roletami“, vysvětluje **Pavel Svoboda, předseda Cechu pro zateplování budov, který je členem aliance Zateplujeme Česko.**

Obecně platí, že čím větší prosklenou plochu okna mají, včetně jejich jižní orientace, tím je jejich odstínění důležitější. Nezastíněnými okny dochází k výraznému ohřívání vzduchu uvnitř domu a následnému přehřívání, což je v letním období nežádoucí. Kromě nyní často prováděných vnějších žaluzií nebo rolet je možné uplatnit nad okny správně dlouhou stříšku nebo pergolu[4]. Ve speciálních případech, kdy v prostorách domu nejsou nároky na úroveň denního osvětlení, můžeme zvolit i speciální skla s tepelnými fóliemi nebo povlaky, která dovnitř propustí až pětkrát méně tepla[5] než okna se standardním zasklením.

Metodologická poznámka: Průzkum byl realizován analytickým ústavem STEM pro alianci

Zateplujeme Česko v květnu 2024 a účastnilo se jej 1981 respondentů, kteří představovali reprezentativní výběrový soubor dospělých osob ve vlastnickém bydlení v rodinných a bytových domech. Průzkum záměrně nezahrnoval osoby v nájemním bydlení, pro které otázky na realizované a plánované investice nemusejí být relevantní. Je proto pravděpodobné, že v celé populaci je nespokojených s teplotami během léta ještě více, protože nájemní bydlení zahrnuje převážně osoby z bytových domů.

O alianci Zateplujeme Česko

Zateplujeme Česko sdružuje významné profesní organizace, jejichž členové se podílejí na renovacích a zateplování tuzemského bytového fondu: výrobci tepelných izolantů, zateplovacích systémů a komponent pro zateplovací systémy. Současnými členy iniciativy jsou: Asociace výrobců minerální izolace, Čech pro zateplování budov ČR a Sdružení EPS ČR. Členové těchto profesních organizací svými tržními podíly pokrývají významnou většinu tuzemského trhu.

O STEM

Analytický ústav STEM od roku 1990 sleduje a vyhodnocuje trendy, postoje a nálady, které utvářejí českou společnost. Jedním z klíčových témat posledních let je pro STEM také rozumná transformace ekonomiky v reakci na probíhající klimatickou změnu.

[1] <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/teplota-cr>

[2] <https://info.chmi.cz/rocenka/meteo2022/2.php>

[3] <https://www.swissre.com/institute/research/topics-and-risk-dialogues/climate-and-natural-catastrophes-risk/impact-of-climate-on-electric-grids.html>

[4] <https://www.veronica.cz/prehrivani>

[5] <https://www.veronica.cz/stavby-pro-treti-tisicileti-pohodlne-levne-a-trvanlive#jakfo>

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/tretina-lidi-ma-behem-leta-problem-s-teplotou-ve-svem-byte/2562675>